

Inhoud van deze nieuwsbrief:

1. Tv-uitzending Duitsland over gifgassen in containers
2. Wonen in een plastic zak met een rietje.
3. Symposium Patiënt en Milieu en Nieuwsbrief Plus
4. Jaarverslag 2007
5. MGM in de pers
6. Gezocht: Penningmeester
7. Nieuwe folder MGM uit en online

1. Tv-uitzending Duitsland over gifgassen in containers

Op 31 juli 2008 was er op de Duitse TV een uitzending over gifgassen in containers. Duitsland heeft dezelfde problemen met importcontainers als Nederland. Meer over de Nederlandse situatie is te lezen op de website van het MGM onder het kopje Publicaties. Hierbij een samenvatting van deze uitzending. De volledige Duitse uitzending is te lezen en te bekijken via deze link.

In de Duitse havens (Hamburg, Bremen) worden jaarlijks 10 miljoen containers overgeslagen. 1 op de 5 van deze container bevat giftige gassen. De meeste containers komen uit landen in het verre oosten, vooral China, waar geen controle is. Hoewel er voorschriften zijn voor het omgaan met gegaste containers, worden deze door veel ondernemingen niet opgevolgd vanwege de kosten. De gassen in de containers zijn niet altijd te ruiken, werknemers worden ongemerkt vergiftigd. De gassen komen uit de producten zelf, of de ladingen zijn met de middelen behandeld ter bescherming van het materiaal of tegen import van ongedierte.

Een 55 jarige werknemer vertelt dat hij jarenlang niets vermoedend containers heeft uitgeladen. Na het openen van een gegaste container werd hij ernstig ziek. Het begon met ernstige hoofdpijn, bloed in zijn ogen, oneindig hoge bloeddruk, duizeligheid, evenwichtsstoornissen, klachten die steeds erger werden. Nu is hij arbeidsongeschikt. Hij heeft veel moeite met het krijgen van erkenning dat zijn ziekte een gevolg is van de blootstelling aan gassen. Het bedrijf waar hij gewerkt heeft bestrijdt dat hij in een gegaste container is geweest. Ook collega's van hem hebben ernstige gezondheidsklachten.

Uit een onderzoek van professor Baur van het Centraal Instituut van Arbeidsgeneeskunde in Hamburg blijkt dat in 1 op de 20 containers de concentratie giftige gassen zo hoog is dat er acuut gevaar voor de gezondheid is. Meestal ontbreken waarschuwingsstickers. Elke dag gaan 6000 van dergelijke gevaarlijke containers vanuit de haven naar bedrijven, waar werknemers ze onbewust van de risico's uitladen. De gezondheidsklachten die volgens professor Baur gemeld worden betreffen vooral het zenuwstelsel: verlammingen van armen en benen, gezicht, soms ook blijvende hersenschade. Ook depressiviteit en geheugenverlies komt voor. Het is vaak moeilijk te achterhalen of en welk gas er in de container heeft gezeten. Bij bloedonderzoek worden vaak geen afwijkingen gevonden, tenzij er met speciale, op de gifgassen toegespitste, technieken in het bloed naar gezocht wordt.

Een bedrijf dat veel ervaring heeft met gegaste containers geeft aan dat de containers makkelijk schoongemaakt kunnen worden door eerst te luchten, dan tussen de waren te meten en laag voor laag de goederen uit te laden, terwijl continu met blaasapparatuur de lucht ververst wordt. Tijd en kosten zouden te overzien zijn.

Voor de omgang met gegaste containers gelden voor werknemers duidelijk voorschriften, zoals alleen met adembescherming een gegaste container openen, dan luchten en meten. Uit navraag bij 120 arbeidsambtenaren blijkt echter dat er niet op wordt gecontroleerd. Volgens Patrick Döring (FDP) moet de regering het probleem met andere landen bespreken en duidelijke afspraken over de aanpak maken. De gassing van containers is niet alleen een probleem voor werknemers, maar ook voor consumenten. Uit een Nederlandse studie blijkt namelijk dat de gassen tijdens het vervoer in de waren trekken (levensmiddelen, medicijnen, schoenen, drinkflessen, matrassen) en tijdens het gebruik uitgassen. Volgens prof. Baur lopen vatbare mensen zoals kinderen, ouderen en zieken hogere risico's. In Duitsland is er met betrekking tot gegaste containers een gebrek aan controle, meetapparatuur en gevaarbewustzijn.

2. Wonen in een plastic zak met een rietje.

Op zondag 30 maart jl. was er een uitzending van Zembla over de gezondheidsproblemen van bewoners van huizen in de nieuwbouwwijk Vathorst in Amersfoort (Ziek van je eigen huis).

Reeds in de oudheid wist men van het belang van goede ventilatie. Een verbetering was de toepassing van een schoorsteen om de rook van open vuren te laten wegtrekken. In 1904 is bepaald dat ieder privaat een raampje of koker naar het dak diende te hebben voor ventilatie. Er werden toen nog wel

alkoven (kamers zonder ramen) gebouwd. Pas in 1927 werd geëist dat elk vertrek moest zijn voorzien van een of meer rechtstreeks aan de buitenlucht uitkomende 'staande ramen'. Vanaf 1965 staat in de Modelbouwverordening dat naast de WC ook de badruimte voorzien moet worden van een ventilatiekanaal en worden eisen gesteld aan de doorspuikbaarheid van de woning. (E.Hasselaar, Hoe gezond is de Nederlandse Woning, 2000). Zie ook de inzet van het artikel in de Telegraaf verderop.

Na die tijd werd begonnen met het kierdichtbouwen en isoleren van woningen om energie te besparen en werden steeds meer bouw- en stofferingmaterialen geïntroduceerd, die gassen zoals toluene en formaldehyde laten vrijkomen. Dé maatregel om de vervuiling met vluchtige organische stoffen in de woning kwijt te raken is ventileren en nog eens ventileren en niet vergeten te luchten. Maar wat als dat niet kan? Als zoals in Vathorst de ramen van de slaapkamer zelfs niet open kunnen? Geen wonder dat mensen aangeven het gevoel te hebben dat zij in een plastic zak met een rietje wonen.

Dit doet denken aan een astmatische woning (vgl mensen met astma, die het gevoel hebben door een rietje te ademen). Toch wordt energiebesparing belangrijker geacht dan de volksgezondheid. Woningen krijgen energielabels, zodat men zich goed kan oriënteren voordat men een woning betreft. Goed voor de portemonnee, zo'n energiezuinige woning. Aan gezondheids-certificering werd gewerkt door het ministerie van VROM en door TU-Delft, maar tot op heden is daar niet veel van terug te vinden in het beleid. (Zie ook: Toetslijst Gezond en Veilig Wonen)

Volgens Prof. van Bronswijk is de kans op gezondheidsklachten groter, naarmate men de groene zone van het energielabel nadert.

Er is gezondheidswinst te halen bij balansventilatie door continu bewust te zijn van organische vervuiling van kanalen en filters en ze voortdurend schoon te maken en goed in te regelen. Maar wat is de kans dat dit gebeurt bij hardwerkende gezinnen, die nauwelijks toekomen aan het bereiden van een behoorlijke maaltijd? En inregelen is meer werk voor een installateur.

Minister Vogelaar wil de komende jaren voorlichting geven aan burgers, verhuurders, bedrijfsleven en andere overheden over de verbetering van de gezondheidskundige kwaliteit van woningen. Zij wil bijdragen aan de ontwikkeling in EU-verband van adviesnormen voor stoffen, biologische agentia en verbrandingsproducten in de binnenlucht, inzetten op de aanpak in EU-verband van emissies van schadelijke stoffen uit bouwproducten naar de binnenlucht, in samenwerking met het Ministerie van VWS extra aandacht vragen, in daartoe bestemde Europese gremia, voor relevante emissies vanuit consumentenproducten naar het binnenmilieu en nader onderzoek doen naar de concentratie en herkomst van een aantal schadelijke stoffen in de binnenlucht van woningen. Zie de Brief van minister Vogelaar 'Gezondheidskundige kwaliteit van woningen' (Word)

Bij het MGM kennen we al jaren gevallen van mensen die ziek geworden zijn vanwege gebrekkige ventilatiemogelijkheden. Wij hebben voor de uitzending van Zembla een aantal van deze melders benaderd. Opvallend was dat een groot deel verhuisd was, anderen fouten hadden ontdekt in de aanleg van het ventilatiesysteem en dit hadden gerepareerd. Het ventilatiesysteem van een flat in Gorinchem is na jaren strijd veranderd. De frisse lucht werd eerst laag bij de grond aangezogen op een parkeerplaats. Bewoners van die flat waren of verhuisd of zo gefrustreerd dat men aan die tijd niet meer herinnerd wilde worden en ook afzag van deelname aan het programma.

Wat helaas niet aan de orde kwam in Zembla was het feit dat mensen 's winter ziek worden van rookgassen van de burens die een haard of houtkachel stoken. Via hun aanvoerkanalen dat voor 'frisse lucht' moet halen, krijgen ze nu die rookgassen binnen. Het komt ook voor dat aan- en afvoerpijpen zo dicht bij elkaar op het dak staan, dat bij een bepaalde windrichting de afgevoerde lucht weer naar binnen wordt gehaald. Mensen die om deze reden ziek worden in hun huis, blijken daar niet te blijven daar niet wonen, ook al is de woning en de plek nog zo mooi. Zo belangrijk is het. En jammer voor de nieuwe bewoners.

Duidelijk is dat er in de uitzending geen oplossing wordt aangegeven door Stork, de hoofdleverancier van balansventilatiesystemen. Wel is er een goedkope oplossing voor het lawaai dat de systemen maken als ze op volle toeren draaien (23 euro per meter isolatiemateriaal), maar voor de naar binnen gehaalde stoffen en gassen is er geen oplossing. Directeur Rudgers van het Astmafonds raadt dan ook af in een woning met balansventilatie te gaan wonen. 40% heeft aanleg om allergie te ontwikkelen en men wordt ook heel gemakkelijk voor steeds meer agentia allergisch.

De uitzending heeft ook meldingen opgeleverd. Dit motiveert ons om minister Vogelaar te stimuleren zich aan haar woord te houden.

De gebeurtenissen in Vathorst bewijzen eens te meer hoe belangrijk het is dat mensen met dezelfde milieugerelateerde gezondheidsklachten elkaar steunen en samen actie ondernemen, maar ook dat er ontzettend veel werk moet worden verzet en dat media-aandacht heel belangrijk kan zijn. (zie <http://sylviabongers.punt.nl>). Op 16 juli was in het AD te lezen dat de bewoners naar de rechter wilden stappen om een onafhankelijke deskundige af te dwingen die het ventilatiesysteem zal gaan onderzoeken. Zij hebben een letselschadeadvocaat ingeschakeld. De bouwbedrijven Dura Vermeer en Heijmans vinden dat zij voldoende onderzoek samen met de gemeente doen. Enkele dagen later valt te lezen dat de drie schrijnendste gevallen door de gemeente geholpen worden met een verhuizing. Daarmee zijn de problemen met de andere 277 gezinnen nog niet opgelost.

Telegraaf, 13 april 2008:

AMSTERDAM - Nieuwe meubels in huis blijken tikkende tijdbommen die ernstige gezondheidsschade kunnen veroorzaken. Vooral in een net ingerichte babykamer zijn giftige dampen uit kasten, wiegjes, commodes en vloerbedekking zo gevaarlijk dat dit kan leiden tot zeer ernstige en blijvende ademhalingsproblemen bij kinderen.

Wetenschapper Evert Hasselaar van OTB, het onderzoeksinstituut van de TU Delft, luidt de noodklok: "Vrouwen zouden in plaats van in de achtste maand al in de eerste maand van hun zwangerschap de babykamer moeten inrichten. In alle nieuwe meubels, vloerbedekking en gordijnen bevinden zich gassen, weekmakers, formaldehyde, benzenen en biociden." "Al dat spul moet maanden uitdampen voor de komst van de baby. Dat kan door de kamer goed warm te stoken en te ventileren. Maar dat gebeurt in de praktijk niet, levensgevaarlijk. Eigenlijk zouden aanstaande ouders aan de tweedehands spulletjes moeten."

Geïsoleerd

Het gezaghebbende onderzoeksinstituut meldt dat de problematiek rond de huisinrichting ook buiten de babykamer geldt. Veel mensen kopen een zeer goed geïsoleerde nieuwbouwwoning waarna nieuwe meubels, stoffering en apparatuur naar binnen worden gedragen.

Hasselaar: "Vooral over deze situatie maak ik me grote zorgen. De combinatie van giftige dampen en een bijna hermetisch afgesloten huis is rampzalig. In dit scenario - nieuw huis en nieuwe inrichting - moet je eigenlijk minimaal drie weken op vakantie en de ramen openlaten voordat je je intrek neemt in je nieuwe stulpje!"

3. Symposium Patiënt en Milieu

Op 11 april jl. organiseerde het Meldpunt samen met het Platform Gezondheid en Milieu het symposium Patiënt en Milieu in Driebergen. Eén van de gastsprekers was professor John Peterson Myers uit de VS (foto) voorzitter van "Environmental Health Sciences", en co-auteur van het boek Our Stolen Future.

Paul Peters, 1e kamerlid van de Socialistische Partij zorgde voor de aftrap waarna professor Borm (Centre of Expertise Life Sciences), professor Van Larebeke (Universiteit van Gent) en de directeur van het Ortho-instituut dr. Schuitemaker aan het woord kwamen.

Het forum, bestaande uit de sprekers en vertegenwoordigers van patiëntenorganisaties en organisaties werkzaam op het gebied van gezondheid en milieu, beantwoordden de vragen van het publiek en reageerden op stellingen over het thema.

Van dit symposium is een Nieuwsbrief Plus gemaakt met daarin een volledig verslag. Deze nieuwsbrief is te downloaden via de website.

Voor het bestellen van een papieren versie (2,50 + verzendkosten) kunt u contact opnemen met het landelijk bureau van het MGM - telefonisch via 030-2430872.

Een videoregistratie(compilatie) van het symposium is verkrijgbaar op DVD en te bestellen o.v.v. DVD Patiënt en Milieu met vermelding van het aantal. De kosten per DVD zijn 5 euro excl. verzendkosten.

4. Jaarverslag 2007

Het Meldpunt Gezondheid en Milieu (MGM) kwam eind 2006 in stormachtig weer terecht. Nadat wij in 2006 het 12½ jarig bestaan feestelijk hadden gevierd ontvingen wij in de laatste week een afwijzing van de aangevraagde SMOM subsidie. Het MGM-werk heeft nu eenmaal meer te maken met langdurig monitoren dan met kortdurende projecten die steeds weer innovatief moeten zijn. We hebben als organisatie echter de draad weer vol goede moed opgepakt en 2007 is het jaar geworden waarin een nieuwe koers voor de toekomst is uitgezet. Daartoe is het MGM in dialoog gegaan met de betreffende directies bij de ministeries van VROM en VWS, bij potentiële samenwerkingspartners zoals de GGD en het RIVM, patiëntenorganisaties enz.

Het thema van het jaarverslag 2007 is dan ook: het schip op koers. Het is te downloaden op onze website. Een papieren versie is tegen verzendkosten te bestellen bij het landelijk bureau: 030-2430872

5. MGM in de pers

Begin juli werd het MGM gebeld door een journalist van het Algemeen Dagblad. Hij schreef een artikel over de gezondheidsrisico van sloopwerk voor de omgeving. Lees hier het hele artikel.

Tips nodig bij bouwwerkzaamheden?
Download het verslag Gezond Weer Op.

6. Gezocht: Penningmeester

Wegens vertrek van onze penningmeester per augustus zijn we op zoek naar iemand die zijn taken op vrijwillige basis over wil nemen. Werkbelasting ca 8 uur per week. Geïnteresseerd? Neem dan contact met ons voor meer informatie. T: 030-2430872 of mail: info@meldpuntgezondheidenmilieu.nl

7. Nieuwe folder MGM

Gezondheid is onlosmakelijk verbonden met het milieu waarin u leeft. Bodem, water- en luchtvervuiling kunnen leiden tot gezondheidsklachten. Ook (consumenten)producten kunnen eigenschappen hebben, die uw gezondheid nadelig beïnvloeden, evenals het binnenmilieu thuis of op het werk.

Wat en hoe het MGM registreert en wat er met uw gegevens gebeurt, kunt u lezen in de folder. Vanaf 15 augustus te downloaden op de website.